

ВЪПРОС № 43:
ОСПОРВАНЕ НА ОТКАЗИ ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ИСКАНЕ ЗА
ИЗДАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ АКТОВЕ, НА
ОПРЕДЕЛЕНИЯ И РАЗПОРЕЖДЕНИЯ НА СЪДА

LAWN 302 Административно право и административен процес

ПЛАН

1. Оспорване на откази за разглеждане на искане за издаване на административни актове.
2. Оспорване на определения и разпореждания на съда.

АДМИНИСТРАТИВНОПРАВНИ ИЗТОЧНИЦИ

- Чл. 56, изр. 1 и чл. 120, ал. 1 от Конституцията на Република България
- Чл. 197 – чл. 202; чл. 229 – чл. 236 от Административнопроцесуалния кодекс

ПОНЯТИЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВО ПО ОСПОРВАНЕ НА ОТКАЗИ ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ИСКАНЕ ЗА ИЗДАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ АКТОВЕ

- **Оспорването на откази за разглеждане на искане за издаване на административни актове е съдебното производство, представляващо съществена гаранция за ефективна и бърза защита на правата на гражданите и организациите срещу всяка форма на изричен отказ да бъде разгледано искане за издаване на индивидуален или общ административен акт и средство за заставяне на административните органи да извършат възложените им действия.**

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

- По реда на чл. 27, ал. 2 от АПК административният орган проверява предпоставките за допустимостта на искането за издаване на индивидуален административен акт, като по т. 6 административният орган проверява наличие на други специални изисквания, установени със закон.
- В чл. 56 от АПК са описани случаите, в които административният орган *прекротява* производството, като по ал. 1 производството се прекратява по искане на страната, по чиято инициатива то е започнало.
- Според чл. 56, ал. 4 от АПК актът за прекратяване на производството може да се обжалва по реда на глава десета, раздел IV, а това е реда за обжалване на отказ за разглеждане на искане за издаване на административен акт, уреден в чл. 197 – чл. 202 от АПК.

НЯКОИ СРАВНЕНИЯ

Отказ за разглеждане на искане за издаване на административни актове	Мълчалив отказ
Административният орган изрично е отказал да разгледа по същество искането за издаване на административния акт.	При мълчаливия отказ административният орган не се е произнесъл по искането в съответния срок.
Отказ за разглеждане на искане за издаване на административни актове	Отказ да бъде издаден административен акт
Отказът да бъде разгледано искането за издаване на акт не е волеизявление по съществото на административноправния спор, а волеизявление, с което се препятства развитието на производството по издаване на искания административен акт и затова се оспорва по реда на глава десета, раздел IV на АПК.	Според чл. 59, ал. 1 от АПК административният орган издава или отказва издаването на индивидуалния административен акт с мотивирано решение. Мотивираното решение, с което административният орган отказва издаването на акта, представлява индивидуален административен акт и е предмет на оспорване в производството за оспорване на индивидуални административни актове по реда на глава десета, раздел I на АПК.

НАЧАЛО НА ПРОИЗВОДСТВОТО

- Изричният отказ на административния орган да разгледа по същество отправено до него искане за издаване на индивидуален или общ административен акт може да се обжалва чрез него пред съда от лицето, направило искането, в 14-дневен срок от съобщаването му (чл. 197 от АПК). Срокът е *преклузивен*.
- Производството по чл. 197 от АПК не може да се развие при оспорване по административен ред, тъй като това производство се развива при изричен отказ административният орган да разгледа по същество отправено до него искане за издаване на административен акт.

РАЗВИТИЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО

- Жалбата има формата и съдържанието, предвидени в чл. 150 от АПК. След като приеме жалбата, органът изпраща преписи на останалите страни в административното производство, които в 7-дневен срок от получаването им могат да подадат възражения.
- След изтичането на 7-дневния срок жалбата заедно с копие от административната преписка, становището на административния орган и възраженията се изпраща на съда (чл. 198 от АПК).
- Жалбата се разглежда в *закрито заседание* (чл. 199 от АПК). Това е израз на *принципа за процесуална бързина и икономия*.

ПРОИЗНАСЯНЕ НА СЪДА

В едномесечен срок от постъпването на жалбата съдът се произнася с *определение*, с което я отхвърля или отменя отказа, и изпраща преписката на компетентния административен орган за решаване на искането по същество, като срокът за произнасяне от органа тече от момента на постъпване на преписката при него (чл. 200, ал. 1 от АПК).

Другата разлика с общия ред на оспорване на административни актове е, че съдът се произнася с *определение*, а не с решение. С акта на прекратяване на производството административният орган не се произнася по съществуващото на спора, а на процедурно основание прекратява преписката. Затова и при съдебния надзор съдът не навлиза по съществуващото на спора, а *проверява само* дали на заявителя е изпратено уведомление, което да е надлежно връчено и което следва да съдържа предупреждение за настъпване на неблагоприятните последици от неизпълнението на даденото указание и дали това указание е изпълнено

ОБЖАЛВАНЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИЕТО

- Определението може да се обжалва с частна жалба от страните, участващи в административното производство (чл. 200, ал. 2 от АПК), като между тях *не е административният орган*, тъй като той не е страна в административното производство, чиито права и законни интереси са засегнати от произнасянето, а решаващ орган.
- За административния орган становището на съда по чл. 200, ар. 1 от АПК е окончателно. По разрешения с него въпрос определението, *независимо от правилността си*, е задължително за административния орган и за лицата, участвали при обжалването (чл. 201 от АПК).

ОБЖАЛВАНЕ НА ОТКАЗИ И СПИРАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВА

- На основание чл. 202 от АПК по този раздел се обжалват и:
 1. отказът да се допусне възобновяване на административното производство по чл. 103, ал. 3 от АПК;
 2. актът за спиране на производството за издаване на административен акт (чл. 54 от АПК);
 3. отказът да се възобнови спрямо административно производство.

ПОНЯТИЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВО ПО ОСПОРВАНЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИЯ И РАЗПОРЕЖДАНЯ НА СЪДА

- **Производството по оспорване на определения и разпореджания на съда е второинстанционно (въззивно) съдебно самостоятелно производство и редовен способ за съдебен надзор относно законосъобразността на първоинстанционното невлязло в сила определение или разпореджане, инициентирано при упражняване на субективното, процесуалното, публичното, потестативното право на оспорване на страната, засегната от порочния съдебен акт.**

ПОНЯТИЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВО ПО ОСПОРВАНЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИЯ И РАЗПОРЕЖДАНЯ НА СЪДА

- **Производството по оспорване на определения и разпореждания на съда е второинстанционно (въззивно) съдебно самостоятелно производство и редовен способ за съдебен надзор относно законосъобразността на първоинстанционното невлязло в сила определение или разпореждане, инициентирано при упражняване на субективното, процесуалното, публичното, потестативното право на оспорване на страната, засегната от порочния съдебен акт.**

ПОНЯТИЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВО ПО ОСПОРВАНЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИЯ И РАЗПОРЕЖДАНЯ НА СЪДА

- **Производството по оспорване на определения и разпореджания на съда е второинстанционно (въззивно) съдебно самостоятелно производство и редовен способ за съдебен надзор относно законосъобразността на първоинстанционното невлязло в сила определение или разпореджане, инициирано при упражняване на субективното, процесуалното, публичното, потестативното право на оспорване на страната, засегната от порочния съдебен акт.**

ПРОИЗНАСЯНЕ С ОПРЕДЕЛЕНИЯ И РАЗПОРЕЖДЕНИЯ

- Проверката за редовността и допустимостта на сезирането е процесуално правомощие, с което съдът е изрично овластен:
 - а) преди да бъде образувано съдебно дело — председателят на сезирания съд или съдията, на който той е делегирал това свое правомощие (с *разпорешдане*);
 - б) правомощието е на съдебния състав дори когато се състои от един съдия (*определение*).
- От образуването на административното дело съдът предприема ръководството (администрирането) на съдебното производство. Тази своя функция той изпълнява също чрез определения, наричани от правната теория и в съдебната практика *процесуални определения*.

ВИДОВЕ ОПРЕДЕЛЕНИЯ И РАЗПОРЕЖДЕНИЯ

- Определенията и разпорежданията, които *администрират развитието на съдебното производство (делото) до неговото финализиране с решение по същество* (чл. 229, ал. 1, т. 2 от АПК).
- Определенията и разпорежданията, които *препятстват образуването или развитието на съдебното производство* (чл. 229, ал. 1, т. 1 от АПК).

РАЗВИТИЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО

- *Право на жалба* имат всички страни по делото – лица и административни органи, които са засегнати от определението или разпореждането. То може да бъде упражнено в кратък срок – 7 дни от съобщаване на определението или разпореждането, а когато то е постановено в съдебно заседание - от деня на заседанието за страната, която е присъствала, който е *преклузивен*. Пропуснатият поради особени непредвидени обстоятелства срок може да бъде *възстановен* — чл. 161, ал. 1, във връзка с чл. 228 и чл. 236 от АПК.
- *Частната жалба не спира изпълнението на обжалваното определение или разпореждане, освен ако законът предвижда друго.* По отношение на частната жалба се прилагат съответно разпоредбите от касационното производство за съдържание и форма на жалбата. Съдът изпраща препис от частната жалба на насрещната страна, която в тридневен срок от получаването му може да подаде възражение с писмени доказателства по нея.

ОКОНЧАТЕЛНО ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА СЪДА

- Частната жалба се разглежда в *закрито* заседание, освен ако съдът постанови друго (чл. 234, ал. 1 от АПК). В това производство *служебното начало* е по-силно изразено – съдът може да събира служебно всички доказателства, необходими за решаване на въпроса по частната жалба, гласи чл. 234, ал. 2 от АПК.
- Второинстанционният съд не е обвързан от основанията за незаконосъобразност и от искането в частната жалба, нито от процесуалните факти, установени от първоинстанционния съд, и може да преценява както доказателствата, събрани по делото или представени с частната жалба и възраженията, така и да събира служебно нови доказателства. Производството по глава тринадесета на АПК има въззивен характер, който е подчертан от правилото на чл. 235, ал. 1 от АПК – ако отмени обжалваното определение или разпореждане, съдът (второинстанционният съд) сам решава въпроса по частната жалба. Постановеното от него определение по този въпрос е *задължително* за по-долния съд.

ВЪПРОСИ

- Кои са формите на изричен отказ да се издаде административен акт?
- Каква е разликата между отказа да бъде разгледано искането за издаване на акт и мълчаливия отказ?
- Кой е предметът на отказа да бъде разгледано искането за издаване на акт?
- Какви са правомощията на съда относно обжалването на отказ да бъде разгледано искането за издаване на акт?
- Кои определения и разпореждания на съда подлежат на обжалване с частна жалба?
- Как се обжалват определенията и разпорежданията на съда?